

KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNDE MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEMLERİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğrtm. Canan Şentürk Barışık
Necmettin Erbakan Üniversitesi
canansenturkbarisik@gmail.com

Öğrtm. İrfan Şahbudak
Fatih İlkokulu
gokfan@gmail.com

Özet

Matematik günümüzde önemli becerilerden olduğundan bu becerinin nasıl öğretileceği de son derece önemlidir. Gelişim özellikleri farklı olan çocuklarda özellikle eğitim gereksinimi de farklılaşmaktadır. Özel gereksinimli olan öğrencilerin akranlarıyla birlikte eğitim almaları 'kaynaştırma' olarak tanımlanmakta; kaynaştırma uygulamasının başarıya ulaşması için öğretimde kullanılan yöntemlerde farklılıklara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmanın amacı, kaynaştırma öğrencilerine yönelik matematik öğretiminde uygulanan yöntemlerin değerlendirilmesidir. Araştırma 50 sınıf öğretmeni ile görüşme yapılarak sürdürülmüştür. Araştırma nitel araştırma türlerinden 'Yarı Yapılandırılmış Görüşme Tekniği' kullanılmış ve araştırmacılar tarafından geliştirilen 'Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu' öğretmenlere uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler 'İçerik Analizi Tekniği' ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda gösterip yaptırma yönteminin ve oyunla öğretim yönteminin kullanılmak istendiğine fakat bazen şartlar bazen de yoğun müfredat ve öğrenci mevcudu nedeniyle düz anlatım yönteminin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kaynaştırma, Matematik Öğretimi, İlköğretim Öğrencileri.

ACCORDING TO THE METHODS USED IN THE TEACHING OF MATH TEACHERS IN INCLUSIVE STUDENT VIEW MAINSTREAMING EVALUATION

Abstract

Mathematics today is how this skill is important skill of teach also is extremely important. Especially in children with different developmental characteristics of training requirements vary The students with special needs to be educated with their peers 'mainstreaming' is defined as; mainstreaming is used in teaching methods for the success of the application to the differences is needed.

The aim of the study, methods implemented in teaching mathematics for inclusive students were evaluated. Research was continued by making conversation with 50 class teacher. Research types of Semi-structured Interview Technique 'qualitative research' used and developed by researchers 'Semi-structured Interview form' has been applied to teachers. Research results and data obtained were analyzed with 'Content Analysis Technique'. At the end of the research show and make the method and have wanted use of the method of teaching the game but sometimes circumstances sometimes intensive curriculum sometimes and pupil size due to plain speech concluded the method used has been reached.

Keywords: Inclusive, Teaching Mathematics, Elementary Students.

GİRİŞ

Özel gereksinimli bireyler toplumun her alanında eşit şartlarda yaşamlarını idame ettirebilmelidirler. Eğitimde fırsat eşitliği bunlardan en önemlisidir. Hiçbir gerekçeyle özürülerin eğitim alması engellenemez. Özürü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır (Özel eğitim yönetmeliği,2006).

Günümüzde kaynaştırma eğitim alanının özellikle de özel eğitim alanında en fazla kullanılan terimlerin başında gelmektedir. Fazlaca kullanılması anlamının bilindiği anlamına gelmemektedir. Kaynaştırma denilince daha çok özel gereksinimli bir öğrencinin bireyselleştirilmiş eğitim programı aracılığıyla bulunduğu ortamdaki eğitimden yani genel eğitim sınıfından akademik ve sosyal fayda sağlaması amacı taşıyan bir eğitim modeli anlaşılmalıdır (Kargın,2004, Akt. Sarı&Pürsün). Tanımında da görüldüğü üzere özel gereksinimli öğrencinin normal eğitim ortamında eşit şartlarla eğitilmesi gerekmektedir.

2006 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde ise kaynaştırma, 'Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır.' şeklinde tanımlanmıştır.

Kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin, sınıfında bulunan özel gereksinimli öğrencilerin fiziksel özelliklerine, performanslarına, yeteneklerine, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olarak sınıfın fiziksel düzeni, amaçlar, öğretim yöntemleri, kullanılan materyaller, öğretim içeriğinin sunumu ve ölçme değerlendirme konusundaki uyarlamaları başarılı bir kaynaştırma için oldukça etkili olacağı düşünülebilir.

Eğitimin amacı da bireyi yaşama hazırlamak olduğuna göre eğitim ve öğretimde kullanılan yöntem ve tekniklerin bu amaca uygun olması gerekir(Özsoy,2003). Öğretim yöntemleri, öğretmen veya öğrenciyi odak alması durumuna göre öğretmen merkezli ve öğrenci merkezli olmak üzere iki sınıfa ayrılır.

Öğretmen merkezli yöntemde öğretmen her zaman aktif rol oynar. Öğretmen bilgiyi aktarır, öğrenci dinler ve öğrenmeye çalışır. Öğrenci pasiftir ve alıcı durumdadır. Öğretmenin derste çok soru sorması ve öğrencilerin derse katılımını sağlaması onlardan aldığı cevapları toparlayıp özetleyerek sonuca gitmesi dersi öğrenci merkezli hale getirmez. Bu durumda ders yine öğretmen merkezli bir derstir (Altun,2002).

Düz anlatım yöntemi, soru cevap yöntemi öğretmen merkezli yöntemlerdir. Düz anlatım yönteminden mümkün olduğunca uzaklaşıp konuya uygun bir yada birden fazla öğretim yöntemleri kullanılarak öğreten merkezli öğretimden öğrenen merkezli öğretime doğru gidilmektedir (Komisyon,. Öğretmen, bilgiyi sunan değil bir rehber durumuna gelmektedir (Özsoy,2003).

Öğrenci merkezli yöntemlerde ise öğrenciler hazırlanmış bulunan öğretim ortamlarında bilgiyi kendileri üretirler. Öğretmenin konumu sorulan sorulara cevap vermek, öğrencilerin bir güçlkle karşılaşmaları halinde onlara yol gösterici olmaktır. Buluş yolu, senaryo ile öğretim, deneysel yöntem, oyunlarla öğretim öğrenci merkezli yöntemlerdir (Altun,2002).

Öğrenci merkezli ders işlenişinde bütünleştirme daha anlamlı olacaktır. Öğretmeni, sınıf arkadaşlarını ve kaynaştırma öğrencisini mutku kılacak bir yöntemdir. Bütünleştirme ise, kaynaştırmayla aynı anlamı taşıyor olsa bile öğrenci kaynaştırmada olduğu gibi sınıftaki engeli olmayan akranlarıyla aynı materyallerle öğrenmek zorunda değildir. Bütünleştirme ortamındaki materyaller her bir öğrenci için geliştirilmiş bireysel materyallerdir ve bütünleştirme ortamındaki öğrencilerin de gelişiminin diğer sınıf arkadaşları gibi olması beklenmez (Sarı&Pürsün,2016). Matematik derslerinde öğretilen bir bilginin işe yaraması, çoğu kez onun kavranması ve uygulamaya geçirilmesi ile mümkün olur (Altun,2002).

Ülkemizde kaynaştırma uygulamaları konusunda bolca araştırma bulunmaktadır. Buna rağmen kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin öğretimdeki uyarlamalarına ve tercih ettikleri öğretim yöntemine yönelik çok fazla araştırmaya rastlanmamıştır. Bundan dolayı bu çalışma ile kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin yaptıkları uyarlamalar ve yöntemler hakkındaki görüşlerini belirleme planlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Erzurum merkez ilçede bulunan kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin sınıfında öğretimin uyarlamasına ilişkin yaptıkları çalışmaların ve kullandıkları yöntemlerin belirlenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Kaynaştırma sınıfı öğretmenleri;

1. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde uyarlamalarınızı nasıl yapmaktasınız?
2. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde tercih ettiğiniz yöntemler nelerdir?
3. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde anlatım yöntemi seçerken nelere dikkat edersiniz?
4. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde faydalı olduğunu düşündüğünüz yöntem nedir? Örnekleyiniz.
5. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde işlevsel olmadığını düşündüğünüz yöntem nedir? Örnekleyiniz.
6. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde eğitim faaliyetlerinizi düzenlemek amaçlı güncel uygulamaları takip ettiğiniz yayın organı nedir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin sınıfında öğretimin uyarlamasına ilişkin yaptıkları çalışmaların ve kullandıkları yöntemlerin belirlenmesine yönelik betimsel bir çalışmadır. Bu çalışma nitel bir çalışma olarak desenlenmiştir. Nitel araştırmalarda olay ve olguların doğal ortamlarında incelenmesi söz konusudur (Patton, 2003).

Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme türlerinden "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Yöntemi" kullanılmıştır. Bu yöntem ile katılımcıların deneyimlerini, tutumlarını, fikirlerini, niyetlerini ve görüşme süreci içerisindeki tepkilerini belirlemek mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin sınıfında öğretimin uyarlamasına ilişkin yaptıkları çalışmaların ve kullandıkları yöntemlerin derinlemesine ortaya koymak için bu yöntem tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Erzurum il merkezindeki 6 ilkokulda bulunan 50 kaynaştırma sınıfı öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya başlamadan önce aileler araştırmanın konusu ve amaçları ile ilgili olarak bilgilendirilmiş ve araştırmaya katılmanın zorunlu olmadığı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda gönüllü olarak araştırmaya katılmak isteyen öğretmenlerle çalışma yürütülmüştür.

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımları

	f	%
Erkek	29	58,0
Kadın	21	42,0
Toplam	50	100,0

Araştırmaya katılmayı kabul eden öğretmenlerin çoğunu (29; %58) erkek öğretmenler; bir kısmını ise (21; %42) kadın öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımları

	f	%
30 ve altı	9	18,0
31 - 40	29	58,0
41 - 50	9	18,0
51 - 65	3	6,0
Toplam	50	100,0

Araştırmaya katılmayı kabul eden öğretmenlerin yaş aralığının çoğunun 31-40 (29; %58) , bir kısmının 30 ve altı (9;%18), 41-50 (9;%18), çok az bir kısmının ise 51-65 (3;%6) aralığında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3: Katılımcıların Mezun Olduğu Bölüm Göre Dağılımları

	f	%
Sınıf Öğretmenliği	40	80,0
Ziraat Fakültesi	4	8,0
Veterinerlik	1	2,0
Fizik	3	6,0
Fen Tabiat	1	2,0
Özel Eğitim	1	2,0
Toplam	50	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bir çoğu (40;%80) Sınıf Öğretmenliği'nden, bir kısmı (4;%8) Ziraat Fakültesi'nden ve (3;%6) Fizik bölümünden, çok az bir kısmı ise (1;%2) Veterinerlik, Fen Tabiat ve Özel Eğitim bölümünden mezundur.

Tablo 4: Katılımcıların Görev Süresine Göre Dağılımları

	f	%
1 - 5 yıl	5	10,0
6 - 10 yıl	12	24,0
11 - 15 yıl	18	36,0
16 - 20 yıl	9	18,0
20 + yıl	6	12,0
Toplam	50	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerden çoğunluk (18;%36), 11-15 yıl, bir kısmı (12;%24) 6-10 yıl, (9;%18) 16-20 yıl, az bir kısmı (6;%12) 20+ yıl, çok az bir kısmı ise (5;%10) 1-5 yıl aralıklarında görev sürelerine sahiptir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Görüşme soruları hazırlanmadan önce ilgili literatür araştırmacılar tarafından taranmış ve öğretmenler açısından değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında öğretmenlere sorulmak üzere altı soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırma için hazırlanan soruların her biri üç uzmanın görüşüne sunulmuş ve hazırlanan taslak form üç öğretmene uygulanmıştır. Bu aşamalardan sonra alınan dönütler dikkate alınarak forma son şekli verilmiş ve öğretmenlere uygulanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Veri toplama süresince kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin matematik öğretiminde kullandıkları yöntemlere ilişkin derinlemesine bilgi elde edilmeye çalışılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce, öğretmenlerden izin alınarak görüşmelerden elde edilen veriler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Ayrıca, öğretmenlere isimlerinin gizli tutulacağı ve süreç içinde gerçek isimleriyle hitap edilmeyeceği özellikle belirtilmiştir. Görüşme yapılırken her öğretmeni ifade eden sayılar kullanılmıştır. Böylece, katılımcılar üzerinde ses kayıt cihazının yarattığı olumsuz etki ortadan kaldırılmıştır. Görüşmeler esnasında her öğretmene altı soru yöneltilmiştir ve her görüşme ortalama 30- 50 dakika arasında sürmüştür. Elde edilen veriler yazılı hale getirilerek çözümlenmesi yapılmıştır. Çözümleme sonunda her soru için anahtar kelimeler oluşturulmuş ve veri kağıtları hazırlanan forma yerleştirilerek her bir satır kodlanmıştır. Kodlanan sayfalar tek tek okunmuş ve çözümleme sayfalarının kenarına ana kavramlar yazılarak frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşmeler tamamlandıktan sonra, ses kayıtlarında bir değişiklik yapılmadan görüşme formlarında yer alan verilerin transkriptleri yapılmış ve sonra her bir satır kodlanarak, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Ayrıca her öğretmen sayı ile kodlanmıştır ve frekans analizinde SPSS16.0 kullanılmıştır. Bulgular kısmında bu öğretmenlerin gerekli olduğu düşünülen görüşlerine yer verilmiştir.

BULGULAR

Bu kısımda Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ile Kaynaştırma Sınıf Öğretmenleri ile özel eğitim gereksinimi olan öğrencileri için kullandıkları yöntemler ve bu yöntemleri nasıl seçtiklerine dair görüşleri alınan bireylerin görüşlerinin incelenmesiyle ulaşılan, araştırma problemine yönelik elde edilen veriler sırasıyla tablolarla sunulmuştur.

Tablo 5: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrencileri İçin Matematik Öğretiminde Kullandıkları Uyarlamalar

	f	%
Öğrencinin mevcut durumuna göre klasik öğretim yöntemi kullanırım	7	14,0
Alanımda aldığım akademik eğitimi, tecrübelerimle birleştirerek uygulama yaparım	22	44,0
Öğrenciye özel bir yöntem tercih ederim	21	42,0
Toplam	50	100,0

Katılımcılara özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde uyarlamalarını nasıl yaptıkları sorusu sorulduğunda çoğunluğu (22;%44) alanımda aldığım akademik eğitimi, tecrübelerimle birleştirerek uygulama yaparım derken, çoğunluğa yakın bir oranda da (21;%42) öğrenciye özel bir yöntem tercih ederim denmiştir. Bir kısmı ise (7;%14) öğrencinin mevcut durumuna göre klasik öğretim yöntemi kullanırım fikrini savunmuştur.

"Tecrübe her şeyden önemlidir. Bu çocukların önce sevgiye sonra da bu sevgiyle harmanlanmış bir eğitime ihtiyaçları vardır." Ö₁₂

"Sınıflar çok kalabalık olduğu için klasik yöntemlerle ilerleyebildiğimiz kadar ilerleriz. Elimden daha fazlası gelmez." Ö₅₀

Tablo 6: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciniz İçin Matematik Öğretiminde Yöntem Tercihi

	f	%
Öğretmen merkezli eğitimi tercih ederim	5	10,0
Öğrenci merkezli eğitimi tercih ederim	45	90,0
Toplam	50	100,0

Katılımcılara, özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde yöntem tercihi hakkında fikirleri sorulduğunda çoğunluğun (45;%90) öğrenci merkezli eğitimi tercih ettiğini, çok az bir kısmın ise (5;%10) öğretmen merkezli eğitimi tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

"Her öğrenci özeldir. Bu yüzden öğrenme yöntemleri de kendilerine özel olmaktadır." Ö₂₅

"Hangi öğrenciye yetişeceğiz. Hepsine özel yöntem kullansak müfredat yetişmez. Diğerlerine anlatırken ne kadar öğrense kardır." Ö₁

Tablo 7: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciniz İçin Matematik Öğretiminde Tercih Edilen Yöntemler

	f	%
Düz anlatım	26	52,0
Soru-cevap	24	48,0
Toplam	50	100,0

Tablo 7a: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciniz İçin Matematik Öğretiminde Tercih Edilen Yöntemler

	f	%
Soru-cevap	10	20,0
Buluş yolu	21	42,0
Senaryo ile öğretim	14	28,0
DeneySEL yöntem	5	10,0
Toplam	50	100,0

Tablo 7b: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciniz İçin Matematik Öğretiminde Tercih Edilen Yöntemler

	f	%
DeneySEL yöntem	3	6,0
Oyunla öğretim	42	84,0
Drama ile öğretim	5	10,0
Toplam	50	100,0

Katılımcılara özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde tercih ettikleri yöntemler sorulduğunda ise çoğunluk (42;%84) oyunla öğretim yöntemini, bir kısmı (26;%52) düz anlatım yöntemini hemen ardından (24;%48) soru cevap yöntemini seçmektedir. Bir kısmı ise buluş yolu ile öğrenme yöntemini (21;%42) , bir kısmı (17;%34) drama ile öğretim yöntemi, (14;%28) senaryo ile öğretim yöntemini ve çok az bir kısmı ise (5;%10) deneySEL yöntemi tercih ettiklerini dile getirmektedirler.

"Soru- cevap yöntemi zihni her zaman açık tutar. Her dersin başlangıcında en az 10 dk bu yöntemi uygulayım. Özellikle matematik dersinde vazgeçilmezimdir." Ö₁₇

"Oyunla öğretim yöntemi sınıf içindeki iletişimi de güçlendiriyor. Kaynaştırma diye kendini ayrı hissetmesini engelliyor. O yüzden hem eğlenelim hem de öğrenelim." Ö₂₁

Tablo 8: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciniz İçin Matematik Öğretiminde Anlatım Yöntemi Seçme

	f	%
Anlatıma araç-gereçten yararlanarak ilgi toplarım	28	56,0
Anlatımın öğrencilerin soru sormasına fırsat verecek şekilde düzenlerim	19	38,0
Öğrencilerin anlayacağı bir dilin kullanılması ve cümlelerin kısa olmasına dikkat ederim	3	6,0
Toplam	50	100,0

Tablo 8a: Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciniz İçin Matematik Öğretiminde Anlatım Yöntemi Seçme

	f	%
Anlatımın öğrencilerin soru sormasına fırsat verecek şekilde düzenlerim	2	4,0
Öğrencilerin anlayacağı bir dilin kullanılması ve cümlelerin kısa olmasına dikkat ederim	36	72,0
Devamlı anlatma süresinin 10 dakikayı geçmemesine özen gösteririm	12	24,0
Toplam	50	100,0

Katılımcılara özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde anlatım yöntemi seçerken nelere dikkat ettiklerini sorduğumuzda, çoğunluk (36;%72) öğrencilerin anlayacağı bir dilin kullanılması ve cümlelerin kısa olmasına dikkat ettiğini dile getirirken, bir kısmı (28;%56) anlatıma araç-gereçten yararlanarak ilgi topladığını, takiben (19;%38) anlatımın öğrencilerin soru sormasına fırsat verecek şekilde düzenlediğini,(16;%32) devamlı anlatma süresinin 10 dakikayı geçmemesine özen gösterdiğini, az bir kısmı ise (2;%4) Anlatımın öğrencilerin soru sormasına fırsat verecek şekilde düzenlediğini dile getirmektedir.

Dolayısıyla kullandıkları yöntemi seçtikten sonra faydalı olup olmadığına da dikkat ettiklerini dile getirdiler. Düz anlatım yönteminin işlevini artık yitirdiğini fakat mevcut şartlardan dolayı tercih ettiklerini belirtmekteydiler.

"Öğrenci artık uzun süreler oturup dinlemek istemiyor. Bazen sözle katılmak isterken bazen bedenen de katılmak istiyor. Ayağa kalktığı sürece de diğerlerinin dikkatini dağıtıyor. Bu yüzden anlatma süremi 10 dk nın üzerine çıkarmamaya gayret ediyorum." Ö₃₂

" Dikkatleri uzun sürmediği gibi algıları da bir yere kadar ... o yüzden kısa, öz cümleler tercih ediyorum. Düz anlatım yönteminden kaçınıyorum." Ö₄₂

Oyunla öğretim yönteminin ise hem öğretmenlerce hem de öğrencilerce keyifle kullanılan bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

"Aslında çocukla çocuk olabilmekte iş... Oynarken bir de bakmışlar ki her şeyi öğrenmişler. Toplama – çıkarma işlemlerini bahçede dökülen yapraklarla evcilik oynarken öğrettim. Kendini farklı hissetmesin diye sınıfa da böyle öğretince o günü ve konuyu hiç unutmuyoruz." Ö₂₇

Bununla beraber öğretmenlerin çoğu bilgilerini güncellemeleri gerektiğini, bunun için kitaplara ya da müfredata bağlı kalmadıklarını ve internetten bolca faydalandıklarını dile getirmektedirler.

TARTIŞMA

Araştırmada görüşme yapılan öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerine özel vakit ayırmakta güçlük çektikleri hatta özel vakit ayırmak için uğraşmadıkları niteliğinde sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra öğretmenlerden bazıları, öğretmenlerin zaman problemi yaşamaları sebebiyle çocuklarıyla ilgilenmediklerini ifade etmişlerdir. Benzer sonuçlar Vural (2008), Rakap ve Kaczmarak (2010)'m çalışmasında da ortaya çıkmıştır. Bu sonuç çalışmamızın bulgularını destekler niteliktedir. Katılımcı öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun kaynaştırma uygulamaları sürecinde, 'öğrenci merkezli'

yöntemlerle uygulamalar yaptıkları ortaya çıkan sonuçlardan biridir. Görüşmeler sürecinde tam tersi yorumlar ortaya çıkmaktadır.

Araştırma kapsamında görüşme yapılan kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin soru-cevap, oyunla öğretim, drama ile öğretim yöntemini sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Model olma, gösterim (demonstrasyon), ödüllendirme, güdüleme, soru sorma, ipucu verme ve çoklu uyarılar, küçük grup çalışmaları, buluş yoluyla öğrenme gibi yöntem ve tekniklerin kaynaştırma eğitimin de kullanılabilir (MEGEP,2007). Yıkılmış& Vural (2008), kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin öğretimin uyarlanmasına ilişkin yaptıkları çalışmaları belirleme adına yaptıkları çalışmada çalışmamızın bulgularını destekleyici sonuçlara ulaşmışlardır.

Bununla birlikte katılımcı öğretmenlerin birçoğunun süreçte materyal kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Mcleskey ve Waldron'un (2002), çalışmalarında da benzer bulgular ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar çalışmayı destekler niteliktedir. Akar& Şen (2015) kaynaştırma eğitimi süreci:sınıf içi matematik uygulamaları çalışmasının bulguları da bulgularımızı destekler niteliktedir.

Araştırma kapsamında görüşme yapılan kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin soru-cevap, oyunla öğretim, drama ile öğretim yöntemini sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Yıkılmış& Vural (2008), kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin öğretimin uyarlanmasına ilişkin yaptıkları çalışmaları belirleme adına yaptıkları çalışmada çalışmamızın bulgularını destekleyici sonuçlara ulaşmışlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

1. Araştırmadan elde edilen sonuca göre, özel eğitim gereksinimi olan öğrencisi için matematik öğretiminde uyarlamalarını yaparken alanlarında aldıkları akademik eğitimi, tecrübeleriyle birleştirerek oluşturmaktadırlar.
2. Araştırma sonucuna göre, özel eğitim gereksinimi olan öğrencisi için matematik öğretiminde oyunla öğretim yöntemi ilk sırada yer alırken, düz anlatım yöntemi de onu takip etmektedir.
3. Araştırma sonucuna göre, özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde anlatım yöntemi seçerken öğrencilerin anlayacağı bir dilin kullanılmasına ve cümlelerin kısa olmasına dikkat etmektedirler.
4. Araştırma sonucuna göre, özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde faydalı olduğu düşünülen yöntem oyunla öğretim yöntemidir
5. Araştırma sonucuna göre, özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde işlevsel olmadığı düşünülen yöntem düz anlatım yöntemidir.
6. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre, özel eğitim gereksinimi olan öğrenciniz için matematik öğretiminde eğitim faaliyetlerinizi düzenlemek amaçlı güncel uygulamaları takip ederken internet sitelerini tercih etmektedirler.

Öneriler

Bu bulgular ışığında, öğretmenlere yönelik şu öneriler yapılabilir:

1. Özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerle karşılaşması muhtemel olan öğretmen gruplarının derslerde kullanabilecekleri yöntemlere yönelik hizmetiçi eğitime alınması faydalı olabilir.
2. Özel eğitim gereksinimi olan öğrencilere yönelik derslerde kullanılacak yöntemlere yönelik öğretmenlere uygulamalı bir kurs süreci yaşatılabilir.

Not: Bu çalışma 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 8'inci Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Altun. M.(2002) Matematik Öğretimi, Alfa Yayıncılık, İkinci Baskı, İstanbul.

Eliçin Ö. , Dağseven Emecen D. , Yıkılmış A. (2013). *Zihin Engelli Çocuklara Doğrudan Öğretim Yöntemiyle Temel Toplama İşlemlerinin Öğretiminde Nokta Belirleme Tekniği Kullanılarak Yapılan Öğretimin Etkililiği*. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. Sayı: 37, Sayfa: 118-136.

Karadeniz Hacısalihoğlu M. Ve Akar Ü. & Şen H. (2015). *Kaynaştırma Eğitimi Süreci: Sınıf içi Matematik Uygulamaları*. Milli Eğitim. Sayı : 207

Komisyon (1999), İlköğretim Drama, M.E.B. Talim ve Terbiye Kurulu.

Özsoy N. (2003). *İlköğretim Matematik Derslerinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılması*. BAÜ Fen Bil. Enst. Dergisi.

Patton, M. Q. (2003). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA; Sage.

Sarı H. ve Pürsün T. (2017). Özel Eğitimde Etkili Kaynaştırma/Bütünleştirme. Nobel Akademik Yayıncılık.

Şimşek H. ve Yıldırım A. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık.

Vural M. & Yıkılmış A. (2008). *Kaynaştırma Sınıfı Öğretmenlerinin Öğretimin Uyarlanmasına İlişkin Yaptıkları Çalışmaların Belirlenmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:8 Sayı:2.